

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/8/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5617010476
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Polka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5617010476.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Polku a sudcov JUDr. Adriany Gallovej a JUDr. Vladimíra Kuráka, na neverejnom zasadnutí konanom 13. februára 2018 prejednal sťažnosť podanú prokurátorom proti uzneseniu Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 3T/114/2017-82 zo dňa 21.12.2017 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť prokurátora z a m i e t a , pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením č.k. 3T/114/2017-82 zo dňa 21.12.2017 podľa § 241 ods. 1 písm. c) Tr. por. s použitím § 215 ods. 1 písm. b) Tr. por. zastavil trestné stíhanie obvineného B. K., trestne stíhaného na tom skutkovom základe, že:

„hoci bol právoplatným rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 6C/51/2010 zo dňa 9. 11. 2010 zaviazaný platiť mesačné výživné na svojho syna B. K., nar. XX. X. XXXX, po 100,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci do rúk jeho matky L. K., nar. XX. X.. XXXX, trvale bytom L. B. XXXX, L. M., U. až doposiaľ, okrem mesiacov august a september, kedy na výživnom zaplatil po 100,- Eur, a novembra, kedy uhradil 300,- Eur, si túto povinnosť riadne neplní, hoci pracuje a má riadny mesačný príjem, pričom za uvedené obdobie dlhuje L. K. na výživnom 100,- Eur, ktorým mal spáchať prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona,“

pretože skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že po preskúmaní obžaloby podanej na obvineného B. K. prokurátorom Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš dňa 4.12.2017, vychádzajúc z obsahu spisového materiálu zistil, že skutok, pre ktorý bola podaná obžaloba a pre ktorý bolo vznesené obvinenie, nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci, preto v súlade s ustanoveniami §§ 241 ods. 1 písm. c), 215 ods. 1 písm. b) Tr. por. trestné stíhanie obvineného B. K. zastavil. Z hľadiska hmotného práva oprel svoje rozhodnutie o ustanovenia §§ 207 ods. 1, 122 ods. 13 Tr. zák. a okrem iného skonštatoval, že skutok, pre ktorý bola podaná obžaloba nenapĺňa všetky zákonné znaky trestného činu označeného v obžalobe a najmä tieto znaky nenapĺňal už v čase, kedy bolo B. K. poverenou príslušníčkou PZ dňa 26.7.2017 vznesené obvinenie, pretože nebola naplnená objektívna stránka skutkovej podstaty tohto prečinu, spočívajúca v konaní páchatela, ktorý najmenej tri mesiace v období dvoch rokov neplní zákonnú povinnosť vyživovať iného.

Dňa 29.12.2017 súdu prvého stupňa bola doručená sťažnosť prokurátora, ktorý ju v podstatnom odôvodnil, podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 3.1.2018, nasledovne:

„Nemôžem súhlasiť s dôvodmi súdu, pre ktoré trestné stíhanie zastavil s tým, že skutok nie je trestným činom. Trestné stíhanie bolo začaté a obvinenie vznesené obvinenému na základe trestného oznámenia

matky dieťaťa. Táto jednoznačne uviedla, že obvinený jej nezaplatil výživné na syna za obdobie od mája do júla 2017, vrátane, teda tri mesiace. Teda zistené skutočnosti nasvedčovali záveru, že bol spáchaný trestný čin, a bolo zrejmé, že tento spáchal otec dieťaťa, teda určitá osoba. K záveru o spáchaní trestného činu určitou osobou stačí vyšší stupeň pravdepodobnosti, ktorý však musí byť konkrétne zistenými skutočnosťami dostatočne odôvodnený. Nie je však potrebné, aby trestná činnosť bola spoľahlivo preukázaná ako v prípade obžaloby. Nestačí však všeobecné podozrenie z trestnej činnosti, ktoré nie je konkrétne doložené. Presvedčenie o dôvodnosti podozrenia nie je však totožné s presvedčením o vine, aj keď s ním niekedy splýva. Zistenými skutočnosťami sa rozumejú skutočnosti zistené z trestného oznámenia alebo po začatí trestného stíhania z vykonaných úkonov. Nebol dôvod preverovať pravdivosť tvrdení matky dieťaťa. Mám teda za to, že trestné stíhanie a vznesenie obvinenia B. K. bolo dôvodné. Obvinený bol vypočutý dňa 14.08.2017, kedy do spisu predložil šekovú poukážku s tým, že výživné na svojho syna v mesiaci máj uhradil a to dňa 15.05.2017. Dňa 11.09.2017 s touto skutočnosťou poverený príslušník konfrontoval matku dieťaťa, ktorá uviedla už ako svedkyňa, že výživné jej obvinený nezaplatil za mesiace máj, jún a júl 2017. Všetky doklady o výživnom si odkladá a za mesiac máj nemá, a tiež si nie je vedomá toho, že tieto peniaze na pošte prevzala. Prejavila snahu zistiť na pošte, či jej peniaze boli doručené. V spise sa nachádzajú doklady svedčiace o žiadosti L. K. o prešetrovanie podania. Výsledky z tohto prešetrovania, ktorým sa zistilo, že obvinený skutočne výživné za mesiac máj matke svojho syna zaslal, obdržal poverený príslušník dňa 02.11.2017. To už ale bolo zrejmé, že obvinený si svoju vyživovaciu povinnosť nesplnil v septembri 2017. V prípade, že by mal tento mesiac zaplatený, bol by to skutočne dôvod na zastavenie trestného stíhania. V danom prípade ide však o trestný čin zanedbania povinnej výživy, ktorý ma charakter pokračovacieho trestného činu s prvkami hromadného trestného činu, preto pojem „pokračovanie v konaní“ zahŕňa aj trvajúce trestné činy a trestné činy hromadné. V dôsledku toho pri trestnom čine zanedbania povinnej výživy podľa § 207 je vyhlásenie odsudzujúceho rozsudku tým procesným úkonom, ktorý rozdeľuje prípadné pokračovanie páchatel'a v konaní, ktoré spočíva v ďalšom, hoci časovo bezprostredne nadväzujúcom, zavinenom neplnení vyživovacej povinnosti, na ďalší samostatný skutok. V čase, keď bola podaná obžaloba, obvinený nezaplatil výživné za obdobie troch mesiacov - júna, júla a septembra 2017 a teda bola naplnená skutková podstata trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona. Tiež treba pripomenúť, že pokiaľ ide o otázku pokračovania v trestnom čine zanedbania povinnej výživy, podľa § 122 ods. 13 TZ platí výnimka vo vzťahu k rozhodovaniu o skutku uvedenom v obžalobnom návrhu v tom zmysle, že o pokračovanie konania ide až do doby, kým je vyhlásený súdu prvého stupňa alebo pokiaľ sa súd druhého stupňa neodobral na záverečnú poradu. Navrhujem preto uznesenie Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 3T/114/2017 zo dňa 21.12.2017, ktorým podľa § 241 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku s použitím § 215 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku zastavil trestné stíhanie zrušiť s tým, aby vo veci ďalej konal.“.

Súdny spis neobsahuje vyjadrenie obvineného B. K. k dôvodom sťažnosti prokurátora.

Podľa § 192 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd, ako nadriadený orgán, v súlade s ustanovením § 192 ods. 1 Tr. por., v ktorom je vyjadrený obmedzený revízny princíp, po tom, ako nezamietol sťažnosť z dôvodov § 193 ods. 1 písm. a) alebo b), na základe sťažnosti preskúmal napadnutý výrok uznesenia, a to zo všetkých hľadísk, bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú alebo nie sú v sťažnosti uvedené, a jednak správnosť postupu konania, ktoré napadnutému výroku predchádzalo, a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutého výroku uznesenia. Pri plnení revízneho princípu preveril z právnej stránky, či v celom konaní, v priebehu ktorého sa vytvárali podklady pre napadnuté uznesenie, nedošlo k porušeniu Trestného zákona, Trestného poriadku alebo iných mimotrestných právnych predpisov, ktoré sú súčasťou právneho poriadku, lebo právo nemôže byť založené na neprávne.

Sťažnosť proti uzneseniu súdu prvého stupňa je prípustná v súlade s § 241 ods. 4 Tr. por., § 185 ods. 1, ods. 2 Tr. por., bola podaná oprávnenou osobou v zmysle § 186 ods. 1 Tr. por. (prokurátorom), v lehote stanovenej § 187 ods. 1 Tr. por. a v súlade s ustanovením § 189 ods. 3 Tr. por. bola prokurátorom odôvodnená.

Podľa názoru krajského súdu sťažnosť prokurátora o naplnení všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť svojím konaním obvinený B. K., nie je dôvodná.

Napadnutému rozhodnutiu nemožno vytknúť žiadnu chybu, či nedostatok, pričom odôvodnenie rozhodnutia učinil prvostupňový súd zodpovedajúcim spôsobom, dostatočne a presvedčivo, a preto krajský súd v zásade na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odkazuje. V tejto súvislosti krajský súd pripomína, že v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdov tvoria jednotu, a preto svojimi dôvodmi len doplní správne závery súdu prvého stupňa.

Podľa § 8 Tr. zák. trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pre naplnenie znakov trestného činu musia byť kumulatívne splnené dve podmienky, a to: musí ísť o protiprávny čin (prejav vôle, ktorým určitý subjekt porušuje príkazy a zákazy ustanovené platným právom); jeho znaky musia byť uvedené v Trestnom zákone (znaky skutkovej podstaty trestného činu). Pod pojmom skutková podstata trestného činu rozumieme súhrn konkrétnych zákonných znakov, ktoré charakterizujú, resp. typizujú určité ľudské správanie ako trestný čin. Znakmi skutkovej podstaty trestného činu sú objekt (zákonom chránený záujem), objektívna stránka (charakterizovaná konaním, následkom a príčinnou súvislosťou medzi nimi), subjekt (páchateľ - trestne zodpovedná osoba), subjektívna stránka (obsahujúca súbor znakov, ktoré charakterizujú psychiku páchatelia vo vzťahu k trestnému činu).

Podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. kto najmenej tri mesiace v období dvoch rokov neplní, čo aj z neobstaranosti, zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrovávať iného, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Z hľadiska naplnenia objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu podľa § 207 ods. 1 Tr. zák., ktorý je prečinom, sa vyžaduje, aby páchatel neplnil svoju vyživovaciu povinnosť najmenej tri mesiace v období dvoch kalendárnych rokov, pričom ods. 1 predmetného zákonného ustanovenia predpokladá, resp. pripúšťa aj zavinenie neobstaranosti.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Orgány činné v trestnom konaní nepostupovali tak, ako im to ukladá citované zákonné ustanovenie § 2 ods. 10 Tr. por., a to v štádiu trestného konania, ktoré predchádzalo podaniu obžaloby, a teda v čase vznesenia obvinenia B. K. nebol zistený skutkový stav veci, o ktorom by neboli dôvodné pochybnosti. Náležité zistenie skutkového stavu veci znamená, že orgány činné v trestnom konaní samé určujú mieru dokazovania (dôkazov), ktoré musia vykonať, aby bola táto požiadavka splnená. Musia byť preto vykonané všetky relevantné dôkazy, ktoré zabezpečia náležité zistenie skutkového stavu veci bez dôvodných pochybností, čo najúplnejšie, berúc do úvahy všetky skutočnosti svedčiace pre aj proti osobe, proti ktorej sa konanie vedie tak, aby bolo možné, vzhľadom na konkrétne štádium trestného konania, rozhodnúť. Je teda povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní zákonným postupom zistiť skutkový stav veci v rozsahu nevyhnutnom pre ich rozhodnutie a z takéhoto skutkového stavu aj vychádzať pri každom svojom rozhodnutí. V tomto smere krajský súd považuje za relevantnú argumentáciu súdu prvého stupňa, že:

„Z dôkazov zabezpečených v prípravnom konaní je zrejmé, že B. K. ku dňu 26. 7. 2017 neplnil zákonnú povinnosť vyživovať iného iba v rozsahu dvoch mesiacov, čo napokon sám pri svojom výsluchu potvrdil a zároveň preukázal, že vyživovaciu povinnosť mal ku dňu 14. 8. 2017 splnenú za mesiac máj 2017 (túto si splnil už dňa 15. 5. 2017) aj za mesiac august 2017 (túto splnil dňa 14. 8. 2017). Z týchto dôvodov bolo vznesenie obvinenia B. K. dňa 26. 7. 2017 v rozpore so zákonom a existujúcim skutkovým stavom, predčasne a nedôvodné, pretože je zrejmé, že už v čase vznesenia obvinenia skutok v ňom uvedený nebol trestným činom. V zásade sa tak stalo po neúplnom zistení skutkového stavu, keď namiesto toho, aby

poverená príslušníčka PZ podozrivého zo spáchania trestného činu B. K. vyzvala na podanie vysvetlenia a následne rozhodla o tom či sú splnené podmienky na postup podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku pre vznesenie obvinenia voči jeho osobe pre tento konkrétny trestný čin alebo sú splnené podmienky pre iný procesný postup. Je na mieste konštatovať, že pre uvedený postup poverenej príslušníčky PZ nebol dostatočne odôvodnený záver a riadila sa len úsudkom svedkyne L. K., ktorá ako neskôr uviedla, že si v čase podávania vysvetlenia nebola vedomá prevzatia výživného za mesiac máj 2017.“.

Skutok, pre ktorý bolo B. K. dňa 26.7.2017 vznesené obvinenie teda nebol trestným činom, a to v dôsledku nenaplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák., ktorý spočíval v absencii obligatórneho znaku, objektívnej stránky - konaní páchatel'a, ktorý najmenej tri mesiace v období dvoch rokov neplní zákonnú povinnosť vyživovať iného.

Je pravdou, že v prípade trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr. zák. platí výnimka, že pokiaľ ide o pokračovanie v páchaní tohto trestného činu, za nový skutok je možné považovať len protiprávne konanie páchatel'a od doby vyhlásenia rozsudku súdu prvého stupňa alebo od doby, keď sa súd druhého stupňa odobral na záverečnú poradu. V prípade, ak páchatel' po týchto procesných úkonoch súdov začne, hoci hneď bezprostredne, zavinené neplniť svoju vyživovaciu povinnosť, možno jeho konanie posudzovať ako nový skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr. zák. (§ 122 ods. 13 Tr. zák.). V rámci svojich úvah v podanej sťažnosti však prokurátor vyvodzuje nesprávny právny záver o tom, že v čase, kedy bola podaná obžaloba, obvinený nezaplatil výživné za obdobie troch mesiacov - jún, júl a september 2017, z ktorého dôvodu tak bola naplnená skutková podstata trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák.. V tejto súvislosti sa žiada poukázať na tú časť odôvodnenia sťažnosťou napadnutého uznesenia, v ktorej prvostupňový súd konštatoval, že:

„Aj napriek tomu, že páchanie prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona sa v zmysle § 122 ods. 13 Trestného zákona posudzuje ako pokračovanie konania, v ktorom, ak páchatel' pokračuje aj po vznesení obvinenia, až do doby, kým je vyhlásený rozsudok súdu prvého stupňa, nemožno očakávať naplnenie jedného zo základných znakov skutkovej podstaty tohto prečinu až po vznesení obvinenia a argumentovať pokračovaním v konaní (pretože hoci by aj obvinený nezaplatil výživné za v poradí tretí mesiac v priebehu dvoch rokov, muselo by sa tak stať do dňa vznesenia obvinenia, nie až v budúcnosti po jeho vznesení), keď je nepochybné, že všetky znaky tohto prečinu sa nenaplnili už ku dňu vznesenia obvinenia.“

Keďže v danom prípade objektívna stránka trestného činu podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. ku dňu vznesenia obvinenia, na základe uznesenia ČVS: ORP-481/OO-LM-2017 zo dňa 26.7.2017, vydaného poverenou príslušníčkou PZ, OR PZ v Liptovskom Mikuláši, OPP, OO PZ, nebola naplnená, bol nesprávny postup prokurátora, keď dňa 4.12.2017 podľa § 234 ods. 1 Tr. por. podal na obvineného B. K. obžalobu. Postup prokurátora podľa uvedeného procesného ustanovenia predpokladá dostatočné objasnenie a následne posúdenie veci v takom rozsahu, aby bolo okrem iného tiež nepochybné, že skutok, pre ktorý sa má podať obžaloba vykazuje všetky znaky skutkovej podstaty toho ktorého konkrétneho trestného činu, a tieto vykazoval už v čase vznesenia obvinenia. Z dôvodu, že v danom prípade tomu tak nebolo, príslušný prokurátor mal zvoliť postup podľa § 215 ods.1 písm. b) Tr. por., v zmysle ktorého prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak nie je tento skutok trestným činom a nie je daný dôvod na postúpenie veci.

K inak správnym dôvodom sťažnosťou napadnutého uznesenia považuje krajský súd za potrebné zdôrazniť, že zo samotnej skutkovej vety obžaloby (nielen z uznesenia o vznesení obvinenia) jednoznačne vyplýva, že konanie obvineného ani ku dňu podania obžaloby nenapĺňa znaky skutkovej podstaty žalovaného prečinu.

Inak povedané, ak mal obvinený platiť výživné mesačne vo výške 100,- Eur k 15-tému dňu toho - ktorého mesiaca vopred a posudzuje sa obdobie od 1.6.2017 do 4.12.2017 (deň podania obžaloby), teda 6 mesiacov (zameškané výživné za december 2017 prichádza do úvahy až od 16.12.2017), tak vyživovacia povinnosť predstavovala 600,- Eur. Ak obvinený z toho zaplatil 500,- Eur zostáva v posudzovanom období dlh na výživnom 100,- Eur (ako správne je uvedené v skutkovej vete obžaloby), ale táto výška zameškaného výživného predstavuje nezaplatenie výživného za 1 mesiac.

Ku dňu podania obžaloby, teda nebola naplnená skutková podstata žalovaného prečinu podľa § 207 ods. 1 Tr. zák., ale ani iného trestného činu.

Pri posudzovaní trestnosti neplnenia zákonného výživného spravidla treba ustáliť výšku výživného, ktoré malo byť zaplatené v posudzovanom období a výšku výživného, ktoré v skutočnosti zaplatené bolo. Nepravidelné platenie výživného samo osebe nezakladá znaky skutkovej podstaty prečinu zanedbania povinnej výživy. Priebežné dopĺčanie zameškaného výživného je v podstate využívanie účinnej ľútosti s dôsledkom zániku trestnosti skutku, ak nie je preukázané inak.

Procesný postup súdu prvého stupňa zodpovedá zákonu, pretože preskúmanie obžaloby podľa § 241 ods. 1 Tr. por. je obligatórne a zastavenie trestného stíhania podľa § 241 ods. 1 písm. c) Tr. por. je jedným so zákonodarcom predvídateľných rozhodnutí súdu po preskúmaní obžaloby (jej obsahu a obsahu spisu).

Úplne na záver k dôvodom sťažnosti krajský súd poznamenáva, že tvrdenie sťažovateľa o neplatení výživného obvineným v mesiacoch jún, júl a september nezodpovedá skutkovej vete obžaloby, podľa ktorej v mesiaci september zaplatil výživné 100,- Eur.

Podľa výsledkov prieskumu napadnutého uznesenia a konania, ktoré mu predchádzalo, nadriadeným súdom neboli zistené také pochybenia pri aplikácii práva hmotného a procesného súdom prvého stupňa, ktoré by odôvodňovali zrušenie alebo zmenu napadnutého uznesenia, a preto podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. krajský súd sťažnosť prokurátora zamietol, pretože nie je dôvodná.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.